

Ringsaker kommune,
Postboks 13,
2381 BRUMUNDDAL

postmottak@ringsaker.kommune.no

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET
HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD
2322 RIDABU
TLF: 62 55 53 10
EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO
NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

16.01.24

Høringsuttalelse, kommuneplanens arealdel 2024 – 2040 for Ringsaker.

Jordvernalliansen i Innlandet er dannet av en rekke organisasjoner innen landbruk, miljø og fagbevegelse, og arbeider for bevaring av dyrket mark og matjord, og mot en stadig forverring av norsk sjølforsyningsgrad og matsikkerhet. Alliansen består blant annet av LO Innlandet, Naturvernforbundet, Bondelaget, Natur og Ungdom, Bonde- og Småbrukarlaget, Bygdekvinnelaget og Bygdeungdomslaget.

Ringsaker kommune har sendt kommuneplanens arealdel 2024 - 2040 på offentlig ettersyn, med høringsfrist 10/1-25. Jordvernalliansen er innvilget utsatt høringsfrist til 17/1-25.

Kommunen tør være godt kjent med Jordvernalliansen sin kritikk av arealforvaltningen i Ringsaker gjennom mange år, der kommunen er en av de verste i landet til å omdisponere dyrka mark. Kommunens egen analyse i forbindelse med utarbeidelsen av kommunal jordvernstrategi i 2023, viste at det i 20-års perioden fra 2002 til 2022 var fysisk nedbygd hele 4.100 dekar fulldyrka jord i Ringsaker.

Jordvernalliansen i Innlandet har gjennomgått de svært omfattende og godt gjennomarbeidede plandokumentene med tilhørende vedlegg, og vi har i det etterfølgende gitt våre kommentarer.

For å ta det positive først, så vil Jordvernalliansen gi ros for presentasjonen av arealplanen gjennom en kartfortelling, som på en god måte viser hvilke arealer som er avsatt til forskjellige formål i hele kommunen. Videre er vi tilfreds med at jordvern nå ser ut til å bli tatt på langt større alvor enn i tidligere arealplaner. Dette er for øvrig helt i tråd med nasjonale føringer på området. Ved gjennomgang og konsekvensutredning av mottatte arealinnspill, har kommunen nå avvist mange forslag med henvisning til kommunens egen jordvernstrategi, noe vi synes er svært bra og viktig. Det er også positivt at det er foretatt en «planvask» av gamle planer, og at noen tidligere godkjente omdisponeringer nå er tilbakeført til LNF, slik regjeringa har oppfordret landets kommuner til å gjøre.

Imidlertid burde denne «planvasken» ha blitt utført med et langt sterkere «vaskemiddel».... Selv om «planvasken» reduserer avsatt areal dyrka mark med nær 280 dekar, er det fortsatt slik at nesten 1.100 dekar dyrka mark er foreslått omdisponert i gjeldende og nye planer. Dette er altfor mye!

WILPF Norge
INTERNASJONAL TIVNELIGA FOR FRED OG FRIDET

NORGES
BYGDEUNGDOMSLAG

Norsk Nærings- og
Nytelsesmiddelarbeiderforbund

Naturvernforbundet

NBK
norges bygdekvinnelag

I planbeskrivelsen til den nye arealplan, er det estimert et behov for 3.200 nye boliger i kommunen i planperioden, hvis den mest optimistiske befolkningsveksten legges til grunn. Samlet utbyggingspotensiale i planforslaget er summert til nær 5.100 boliger. Vi har en viss forståelse for at kommunen ønsker å tilby en stor variasjon i tomter/boliger, men en «overkapasitet» på nesten 60 % er etter vårt syn unødvendig mye.

Det største presset på dyrka mark har vi i Brumunddal, Moelv og i Furnes. I gjeldende planer er det en boligreserve i Brumunddal på ca. 2.000 boliger. Det synes derfor helt unødvendig å tillate ytterligere omdisponering av dyrket mark i randsonen av Brumunddal. For Moelv sin del beskrives en boligreserve i gjeldende planer på ca 1.100, mens behovet er skissert til 640. Et sykehus i Moskogen vil på sikt kunne føre til et enda større boligbehov i Moelv. Men som beskrevet i stedsanalysen, vil trolig det største behovet for nye boliger først oppstå utover mot 2050, altså i senere planperioder. De fleste ansatte på det nye sykehuset vil allerede være bosatt i Hamar/Gjøvik/Ringsaker, så behovet vil oppstå i neste generasjon.

Vi vil i det videre ta for oss arealer som Jordvernalliansen ønsker å omtale spesielt i arealplanen:

Brumunddal:

Som beskrevet i forrige avsnitt, er det helt unødvendig å tillate nye boligarealer på dyrka mark her. **På begge sider av Børkevegen må områdene B30, B31 og B111 tas ut av planen.** Disse 3 arealene utgjør til sammen ca. 30 daker dyrka mark nord for Brumunddal, i ytterkant av eksisterende bebyggelse. B30 og B31 var med i arealplanen i 2014 og burde da ha blitt tatt ut i «planvasken». For område B111 (9 dekar dyrket mark) kan en vurdere å tillate bygging på 9 dekar som ikke er dyrka mark. Dette vil gi gode utsiktstomter øst/ovenfor den dyrka marka.

I område Øverkvern beklager vi fortsatt at område B18 Øverkvern Nord ble vedtatt områderegulert i 2021 (ca. 100 dekar dyrka mark!). Vi ser det derfor som lite hensiktsmessig å omregulere ytterligere arealer her, **og ber om at B112 tas ut av planforslaget. Område B24 Ødegården består for en stor del av dyrka mark (30 dekar) burde vært tatt ut i planvasken.**

I tillegg vil vi påpeke at det er store næringsarealer i Brumunddal (N1 Pellerviken og N2 Dæhli) som ble omdisponert i arealplanen i 2014, men som fortsatt er ubebygde. Jordvernalliansen mener en bør vurdere å tillate noe boligbygging på Pellerviken i områdene nærmest eksisterende boligbebyggelse. Dette vil være med å avlaste presset mot dyrka mark i utkanten av byen.

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET

HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD

2322 RIDABU

TLF: 62 55 53 10

EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NONETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

Vi forstår at en framtidig utvidelse av Mørkved skole vil kunne berøre dyrka mark i område T2. Vi er imidlertid sterkt kritiske til at en vil avlaste biltrafikken til skolen, ved å forlenge Østgårdsvegen med et nytt vegkryss mot Furnesvegen ved gården Lille Mørkved. Selv om vegen blir planlagt i ytterkant av dyrka mark, er det her så store høydeforskjeller i terrenget at en må nødvendigvis ta mye dyrka mark for å lage et vegkryss. Trafikken til/fra Mørkved skole må løses på andre måter!

Vi mener også at en i slik langsiktig plan burde sett på muligheten for å flytte noe/alt av næringsvirksomhet sør/vest for jernbanen i Brumunddal sentrum ut av byen til mer egnede arealer, slik at hele området mellom sentrum og Mjøsa vil kunne avsettes til boligbygging med utstrakt bruk av høyhus. Som sagt er det mye ledig næringsarealer på N1 og N2.

Furnes:

Ingen av de nye områdene avsatt til bolig i Furnes er på dyrka mark. Men det er avsatt et område B104 i Grindåkermarka som er beskrevet som dyrkbar mark. Det vil ta noe tid før et så stort område er fullt utbygd, men vi er kritiske til at en slik «satellitt» på sikt vil gi press på jordbruksområdene rundt.

Videre er vi sterkt kritisk til utvidelse av næringsområde sørover ved Innlandet Handelspark. Dette er på svært god dyrkbar jord. Det er mer enn nok næringsarealer avsatt til kombinerte formål ellers i kommunen. Det er også planlagt for en vegforbindelse tvers gjennom dette området til Trehørningen i Hamar. Dette vil legge unødig press på jordbruksarealene rundt Arnkværn.

Moelv:

Områdene B132 Strandvegen (16 dekar dyrka mark) og B137 Evjuvika (10 dekar dyrka mark) bør tas ut av planen. Men hvis boliger her kan avlaste andre områder rundt Moelv for boligbygging, kan dette være akseptabelt. Områdene består av svært god matjord og bør derfor i utgangspunktet skjermes for nedbygging.

Gaupen:

Område B46 Jølstad består av 16 dekar god dyrka jord og må tas ut av planen. Dette området er avsatt i tidligere arealplaner uten å bli utbygd og burde vært tatt ut i planvasken. Skolen i nærområdet er nedlagt, og det er ikke behov for å bygge ut dette arealet.

Rudshøgda:

Det er allerede avsatt store arealer til næringsformål på Rudshøgda, hvor område N4 og N5 er ubebygget. **En del av område N4 ved Jaren består av dyrket mark, og den delen må tas ut av planen.**

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

NATURVERNFORBUNDET – INNLANDET BONDELAG – INNLANDET NATUR OG UNGDOM – LO INNLANDET – KOKKENES MESTERLAUG HEDOPP
NORSK NÆRINGS- OG NYTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND – BONDE- OG SMÅBRUKARLAGET – BYGDEKVINNELAGET
INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED OG FRIHET AVDELING HEDMARK/OPPLAND – BYGDEUNGDOMSLAGET
NORGES MILJØVERNFORBUND REGION ØSTLANDET

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET
HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD
2322 RIDABU
TLF: 62 55 53 10
EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO
NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

Vi er også svært kritiske til at det åpnes for næring på østsiden av Sangheim-krysset på N121. Dette vil på sikt legge press på dyrka mark i retning Rudshøgda.

Avslutningsvis vil vi understreke at det er bra at planforslaget legger opp til en innstramming av jordvernet, men vi vil påpeke viktigheten av at arealplanen ikke uthules med dispensasjoner og enkelt vedtak av nye områder i planperioden. Videre minner vi om at det i planbestemmelsen kapittel 1.11, 4. avsnitt slås fast at dyrka og god dyrkbar jord som hovedregel ikke skal omdisponeres. I 5. avsnitt heter det at der byggetiltak berører dyrka mark, så skal det utarbeides en matjordplan. Dette må følges opp. Det er også viktig å minne om at når dyrka mark er avsatt til framtidig nedbygging, så skal jordlovens pålegg om driveplikt følges opp fram til arealet er fysisk nedbygd. Det ligger til kommunen å kontrollere at dette følges opp.

Vi ønsker lykke til videre med planarbeidet – med oppfordring om å vedta en arealplan hvor våre forslag til endringer følges opp, med mål om å unngå å omdisponere dyrka mark.

Med vennlig hilsen arbeidsutvalget i Jordvernalliansen i Innlandet,

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Lars Opsal jr	Odd Erik Kokkin	Stephan Viehmann	Lars Arne Mjørland
Innlandet Bondelag	LO i Innlandet	Naturvernforbundet i Innlandet	Innlandet Bondelag

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

NATURVERNFORBUNDET – INNLANDET BONDELAG – INNLANDET NATUR OG UNGDOM – LO INNLANDET – KOKKENES MESTERLAUG HEDOPP
NORSK NÆRINGS- OG NYTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND – BONDE- OG SMÅBRUKARLAGET – BYGDEKVINNELAGET
INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED OG FRIHET AVDELING HEDMARK/OPPLAND – BYGDEUNGDOMSLAGET
NORGES MILJØVERNFORBUND REGION ØSTLANDET